

Rovaniemen kaupungin lausunto Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2029 tavoitteista ja toimenpiteistä

Lapin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2029 tavoitteet ja toimenpiteet ovat monipuolisesti valmisteltuja. Suunnitelman toimenpideosiossa on kuvattu kattavasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laajaa kokonaisuutta, jossa niin hyvinvointialueella, järjestöillä kuin kunnillakin on oma roolinsa ja vastuunsa. Rovaniemi kiittää valmistelun tapaa, jossa yhteistyörakenteita aktiivisesti hyödyntäen on kuultu kuntien näkökulmaa hyvinvointia ja terveyttä haastaviin ilmiöihin, joihin haluamme monitoimijaisesti vaikuttaa.

Rovaniemi kuitenkin toteaa, että pääasiallisesti kunnat asettavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset tavoitteensa omissa kuntakohtaisissa hyvinvointisuunnitelmissaan, jotka käyvät läpi myös poliittisen päätöksentekoprosessin. Jatkossa on syytä pohtia, onko näitä tarpeellista ja tarkoituksenmukaista kirjata päällekkäin sekä alueellisiin että paikallisiin suunnitelmiin. Myös kuntien toimenpiteiden toteutumisen raportointi tapahtuu ensisijaisesti kunnan- tai kaupunginvaltuustolle ja pohjautuu valtuuston hyväksymään kunnan hyvinvointisuunnitelmaan. Kuntien rooli alueellisessa suunnitelmassa on yhteiskumppanin rooli.

Painopiste 1. Mielen hyvinvointi

Tavoite: Edistetään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä vähennetään yksinäisyyttä

Toimenpide: Vahvistetaan kokemus-, vertais- ja vapaaehtoistoimintaa sekä lisätään tietoisuutta erityisryhmistä

Ehdotus: Huomioidaan kuntien rooli vastuutahona. Kuntien rooli mm. kulttuurikaveritoiminnan organisoijana tai järjestäjänä on mm. Teaviisarissa seurattava asia.

Painopiste 1. Mielen hyvinvointi

Tavoite: Edistetään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä vähennetään yksinäisyyttä

Toimenpide: Edistetään asukkaiden osallisuutta järjestämällä koulutusta kulttuurihyvinvoinnin verkostoille menetelmien ja toimintamallien käytöstä

Ehdotus: Tärkeä toimenpide. Olennaista on lisätä tietoa ja osaamista kulttuurihyvinvoinnista yhdessä kuntien ja järjestöjen kanssa. On tärkeää ottaa

huomioon, että Lapin kuntien ja saamelaiskäräjien rooli kulttuuripalvelujen tuottajana ja kulttuurihyvinvoinnin kehittäjänä ja toteuttajana tunnistetaan osana suunnitelmaa, jolloin lappilaista osaamista on mahdollista hyödyntää. Näin totesi Lapin kulttuuriasiantuntijoiden verkosto kokouksessaan 12.12.2026.

Mikäli Lapin hyvinvointialue päätyy jatkossa laatimaan alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman, on tärkeää, että hyvinvointialue toimii prosessin omistajana ja koordinoi yhteistä työtä kuntien sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Painopiste 1. Arjen turvallisuus

Tavoite: Tuetaan heikommassa asemassa tai syrjäytymisriskissä olevia

Toimenpide: Laajennetaan Kaikukortin käyttöä ja tiivistetään yhteistyötä hyvinvointialueen ja kuntien välillä

Ehdotus: Lisätään vastuutahoihin Lapin hyvinvointialueen vammaispalvelut, jotta myös vammaisten mahdollisuus saada Kaikukortti käyttöönsä on mahdollista. Tällä erityisryhmien osalta Kaikukortin saatavuus on heikentynyt koska vammaispalvelut ovat lopettaneet Kaikukortin jakamisen asiakkailleen.